

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA EN LA CIÈNCIA

El taller de l'‘insti’ on la Camila es va enamorar de la química

A Catalunya només dos de cada deu graduats en ciències són dones

DIANA SILVA
BARCELONA

“A mi durant el batxillerat m'agrada-va una mica tot, però no m'havia pas-sat mai pel cap fer química”, reconeix la doctoranda Camila Cazorla. Són les onze del matí i a la segona planta de la Facultat de Química de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) hi ha un munt d'alumnes de setze anys que a priori, per edat, no haurien de ser aquí. Qui els rep és Cazorla, vestida amb una bata blanca (una mica bruta perquè, assegura, “si una bata està impol·lutada deu ser que has estat poc al laboratori”). El contrast entre les motxilles d'institut dels adolescents i el formalisme de la bata i la carpeta de la investigadora fa pensar que la distància entre ella i els alumnes és molt gran, però fa pocs anys la doctoranda era just al mateix lloc que les adolescents que avui l'escolten.

El febrer del 2016 la Camila va venir amb el seu institut a les jornades de Química Interactiva que organitzava la facultat de química de l'Autònoma i que l'ARA va cobrir. Explica que hi va anar perquè “tocava” com una més de les activitats obligatòries de batxillerat, però no sabia que aquell dia s'encendria l'espurna que ho canviaria tot. “Vaig fer el taller i vaig pensar “Uau”! Podia estar al laboratori fent coses pràctiques i remenar-ho tot, i això em va obrir els ulls”, reconeix. Des de llavors ha fet el grau de química, descobrint un mètode per identificar nanoplàstics en cèl·lules, i un màster de química industrial i química avançada. Al desembre va aconseguir una beca per fer el doctorat al departament de Química Analítica de la UAB i aquesta setmana ha tingut una nova primera vegada: ha fet de professora d'alumnes de batxillerat a les jornades que a ella la van ajudar a saber què volia fer.

Des de l'any 2011 els professors de la Facultat de Química de la UAB organitzen aquestes jornades perquè els adolescents puguin visitar les aules i laboratoris de la universitat. L'objectiu: atraure futurs químics. El primer any es va fer una exposició en què es recreaven les diferents habitacions d'una casa per demostrar la gran quantitat de coses que depenen de la química per funcionar. L'activitat va ser un èxit i a poc a poc es va anar eixamplant fins al punt que ara, cada any, aprofitant l'aturada entre semestres universitaris, es destina tota la primera setmana de febrer a acostar la química a futurs universitaris. Una activitat que depèn de la voluntarietat de professors i personal de PAS i en la qual han participat gairebé 200 instituts catalans els últims tres anys.

Tot i que la Camila és un cas d'èxit de dona que triomfa en el sector cien-

La investigadora Camila Cazorla fent l'activitat de Química Interactiva de la UAB amb alumnes de batxillerat. PERE VIRGILI

tífic, les dades mostren que encara som molt lluny d'aconseguir la paritat en el món STEAM (ciència, tecnologia, enginyeries i matemàtiques, segons les sigles en anglès). Alguns exemples els trobem en el fet que a Catalunya només dos de cada deu graduats en ciències són dones; que l'any 2021 només el 34% dels grups de recerca catalans comptaven amb una dona com a investigadora principal, o en el fet que les directores d'instituts i centres de recerca només representen un 24% del total.

Aconseguir un BlandiBlub

Sent conscient d'aquest context (tot i que en el sector químic la paritat entre homes i dones és més gran que en uns altres), la Camila té clar què vol aconseguir amb els tallers per als alumnes d'institut. “Crec que és més difícil ensenyar interès que ensenyar química, per tant, la meua idea és intentar ser per a ells la professora que a mi m'hauria agradat tenir”, diu.

De la quinzena d'adolescents que avui fan el taller amb Cazorla, la gran majoria són noies. Fan diferents experiments, però el que més èxit té és el dels polímers. “No us diré què heu de fer. Sabeu llegir i hi ha instruccions, després veurem a qui li ha sortit

bé”, diu la investigadora per desafiar els alumnes. L'objectiu de l'activitat és fer una barreja semblant a l'antic BlandiBlub barrejant un gel polimèric amb tetraborat de sodi. Passen els minuts i la primera parella a aconseguir resultats és la de la Júlia i l'Anna. L'ensenyen a la investigadora amb esperança. Al segon intent, ho aconsegueixen.

Els professors de química del grup, de lluny, es miren la situació. Comenten que la joventut de la Camila (només té 25 anys) fa més fàcil que es trenqui la barrera entre mestra i alumnes. Tot i estar contenta amb aquesta experiència, la jove doctoranda fa un advertiment: “Elles estan tenint els primers referents a l'institut i jo no els vaig tenir fins a la universitat, tot això arriba massa tard”.

Explica, però, que les coses a poc a poc estan millorant i que la setmana que ve anirà a fer una activitat a una escola amb infants d'entre 4 i 6 anys. “Són molt petits, però aquesta és una etapa determinant. És l'edat en què hem d'ensenyar a les nenes que poden fer i ser el que vulguin. Si no, després arriba l'estigma i ja costa molt més”, insisteix. —